

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ สถานศึกษาต้องระดมทรัพยากรบุคคลในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยนำประสบการณ์ ความรอบรู้ ความชำนาญและภูมิปัญญาท้องถิ่นของบุคคลดังกล่าวมาใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษาและยกย่อง ชิดชูผู้ที่ส่งเสริมและสนับสนุนทางการศึกษา ดังนั้นการจัดการศึกษาจึงต้องมีการเตรียมความพร้อมของคนให้มีความตื่นตัว เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีความสามารถในการปรับตัว และมีส่วนร่วมในการพัฒนาทางการศึกษา

ทักษะของผู้นำชุมชนมีผลต่อการจัดการศึกษา ทำให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน หากไม่ทำการศึกษาย่อมทำให้ไม่ทราบทักษะของผู้นำชุมชน ส่งผลให้ชุมชนไม่มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในสถานศึกษาอย่างเต็มที่ ขาดการสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ไม่ได้รับการสนับสนุนทั้งในเรื่องของงบประมาณ แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นสถานศึกษาไม่ได้ให้ความช่วยเหลือชุมชน ตลอดจนไม่เกิดความรู้สึกร่วมกันในการจัดการศึกษา ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่าผู้นำชุมชนมีทักษะเกี่ยวกับการบริหารงานชุมชนสัมพันธ์อย่างไร วุฒิทางการศึกษาของผู้นำชุมชนกับงานที่มีต่อการบริหารงานชุมชนสัมพันธ์ของโรงเรียนเอกชนขนาดกลางมีความสัมพันธ์กันอย่างไร มีปัญหาและข้อเสนอแนะอย่างไร ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานชุมชนสัมพันธ์ของโรงเรียนเอกชนขนาดกลางในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 4 ให้บรรลุเป้าหมายในโอกาสต่อไป

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทักษะของผู้นำชุมชนเกี่ยวกับการบริหารงานชุมชนสัมพันธ์ของโรงเรียนเอกชนขนาดกลางในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 4 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพส่วนตัวของผู้นำชุมชนกับทักษะที่มีต่อการบริหารงานชุมชนสัมพันธ์ของโรงเรียนเอกชนขนาดกลางในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 4 และเพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้นำชุมชนเกี่ยวกับการบริหารงานชุมชนสัมพันธ์ของโรงเรียนเอกชนขนาดกลางในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 4

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้คือ กำนัน สารวัตรกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ประธานกลุ่มแม่บ้าน ประธานกลุ่มหนุ่มสาว สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาเทศบาล ในตำบลที่โรงเรียนเอกชนขนาดกลางในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 4 ตั้งอยู่ จำแนกเป็นกำนัน สารวัตรกำนัน จำนวน 9 คน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 45 คน ประธานกลุ่มแม่บ้าน จำนวน 15 คน ประธานกลุ่มหนุ่มสาว จำนวน 15 คน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาเทศบาล จำนวน 33 คน ในตำบลที่โรงเรียนเอกชนขนาดกลางในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 4 ตั้งอยู่ รวม 117 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามปลายปิด (Close-ended Form) แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ต (Likert Rating Scale) และแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open-ended Form)

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาความถี่ (Frequency) การหาร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) การหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์คอนทินเจนซี (Contingency Correlation)

สรุปผลการวิจัย

1. ผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่การศึกษา เชียงใหม่ เขต 4 ส่วนใหญ่เป็นผู้ชาย มีอายุ 41-50 ปี มีตำแหน่งเป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน มีวุฒิการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และมัธยมศึกษาปีที่ 6

2. ผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 4 มีทัศนคติต่อการบริหารงานชุมชนสัมพันธ์ของโรงเรียนเอกชนขนาดกลาง ดังนี้

2.1 ด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่เขต 4 มีทัศนคติต่อการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในระดับมาก โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน โดยเสนอความคิดเห็นต่อผู้บริหารโรงเรียน โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนโดยเป็นคณะกรรมการร่วมวางแผนของโรงเรียน โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายในแผนพัฒนาโรงเรียน โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย แผนงานและจัดทำโครงการของโรงเรียน โรงเรียนได้เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนประเมินโครงการหรือผลงาน โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณากลับกรองหรือจัดลำดับความสำคัญของแผนงานหรือ

โครงการ และโรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเนื้อหารายละเอียดของแผนงานและโครงการ

2.2 ด้านการให้บริการชุมชน ผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 4 มีทักษะต่อการบริหารงานชุมชนสัมพันธ์ของโรงเรียนเอกชนขนาดกลางด้านการให้บริการชุมชนในระดับมากคือ โรงเรียนได้ให้บริการแก่ชุมชนในด้านทุนการศึกษาแก่นักเรียนที่ยากจน โรงเรียนได้ให้บริการแก่ชุมชนในด้านการแสวงหาแหล่งทุนการศึกษาแก่เด็กนักเรียนที่ยากจน ผู้บริหาร คณะครู หรือบุคลากรได้ให้บริการในด้านการเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ชุมชน โรงเรียนได้ให้บริการแก่ชุมชนในการอำนวยความสะดวกในเรื่องของแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน ผู้บริหาร คณะครูหรือบุคลากรได้ให้บริการในด้านการเป็นผู้เผยแพร่ความรู้ ข่าวสารสู่ชุมชน ผู้บริหาร คณะครูหรือบุคลากรได้ให้บริการในด้านการเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ชุมชนชุมชน ผู้บริหาร คณะครูหรือบุคลากรได้ให้บริการในด้านอาคารสถานที่แก่ชุมชน และโรงเรียนได้ให้บริการแก่ชุมชนในการประสานงานเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน

2.3 ด้านการเป็นผู้นำและให้ความร่วมมือในการพัฒนาชุมชน ผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 4 มีทักษะต่อการบริหารงานชุมชนสัมพันธ์ของโรงเรียนเอกชนขนาดกลางด้านการเป็นผู้นำและให้ความร่วมมือในการพัฒนาชุมชนในระดับมากคือโรงเรียนได้เผยแพร่ผลการจัดการศึกษาของโรงเรียนแก่ชุมชน โรงเรียนได้แสวงหาข่าวสารที่เป็นประโยชน์แลกเปลี่ยนระหว่างชุมชนกับโรงเรียน โรงเรียนได้เชิญบุคลากรในท้องถิ่นที่มีความรู้ความสามารถมาเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ครูและนักเรียน โรงเรียนได้สร้างความเข้าใจในเป้าหมาย การจัดการศึกษาระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ผู้บริหาร คณะครูหรือบุคลากรในโรงเรียนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ผู้บริหาร คณะครูหรือบุคลากรในโรงเรียนได้ให้ความร่วมมือในกิจกรรมที่ชุมชนจัดขึ้น โรงเรียนได้แจ้งข่าวความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียนให้ชุมชนได้รับรู้ และโรงเรียนได้ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม สนองความคิดเห็นในด้านการพัฒนาหลักสูตรและการสอนของครูให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

2.4 ด้านการได้รับการสนับสนุนจากชุมชน ผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 4 มีทักษะต่อการบริหารงานชุมชนสัมพันธ์ของโรงเรียนเอกชนขนาดกลางด้านการได้รับการสนับสนุนจากชุมชนในระดับมากคือโรงเรียนได้ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเชิญผู้รู้ ผู้ทรงคุณวุฒิในชุมชนมาให้ความรู้แก่นักเรียน โรงเรียนได้ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดองค์กรโดยรวมเป็นคณะกรรมการโรงเรียน โรงเรียนได้ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการและบริการที่เหมาะสมแก่นักเรียน โรงเรียนได้ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทางเลือกของแผนพัฒนาโรงเรียน โรงเรียนได้ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมโดยการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์และ

งบประมาณเพื่อปฏิบัติตามแผนงานของโรงเรียน โรงเรียนได้ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมใน การกำหนด คุณสมบัติและการปฏิบัติงานของบุคลากร และโรงเรียนได้ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัด สวัสดิการและบริการที่เหมาะสมแก่ครูและบุคลากร

3. เพศของผู้นำชุมชนมีความสัมพันธ์กับทักษะที่มีต่อการบริหารงานชุมชนสัมพันธ์ ของโรงเรียนเอกชนขนาดกลางในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 4 เรียงตามลำดับจากมากไปหา น้อย ดังนี้ ด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการให้บริการชุมชน ด้านการ ได้รับการสนับสนุนจากชุมชน และด้านการเป็นผู้นำและให้ความร่วมมือในการพัฒนาชุมชน

4. อายุของผู้นำชุมชนมีความสัมพันธ์กับทักษะที่มีต่อการบริหารงานชุมชนสัมพันธ์ ของโรงเรียนเอกชนขนาดกลางในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 4 เรียงตามลำดับจากมากไปหา น้อย ดังนี้ ด้านการได้รับการสนับสนุนจากชุมชน ด้านการให้บริการชุมชน ด้านการ เป็นผู้นำและให้ ความสำเร็จในการพัฒนาชุมชน และด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

5. วุฒิต่างการศึกษาของผู้นำชุมชนมีความสัมพันธ์กับทักษะที่มีต่อการบริหารงาน ชุมชนสัมพันธ์ของโรงเรียนเอกชนขนาดกลางในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 4 เรียงตามลำดับ จากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการได้รับการสนับสนุนจากชุมชน ด้านการเป็นผู้นำและให้ความ ร่วมมือในการพัฒนาชุมชน ด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และด้านการ ให้บริการชุมชน

6. ตำแหน่งของผู้นำชุมชนมีความสัมพันธ์กับทักษะที่มีต่อการบริหารงานชุมชน สัมพันธ์ของโรงเรียนเอกชนขนาดกลางใน เขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 4 เรียงตามลำดับจาก มากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการให้บริการชุมชน ด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ ชุมชน ด้านการเป็นผู้นำและให้ความร่วมมือในการพัฒนาชุมชน และด้านการได้รับการสนับสนุน จากชุมชน

7. ผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 4 มีปัญหาในการบริหารงานชุมชน สัมพันธ์ของโรงเรียนเอกชนขนาดกลางในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 4 ดังนี้

7.1 ด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เรียงลำดับจากมากไปหา น้อย ดังนี้คือ ขาดการเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน ทางโรงเรียนไม่เปิดโอกาสให้ผู้นำชุมชนเข้าไป ประสานงาน ขาดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และเวลาตลอดจนงบประมาณ ในการจัดกิจกรรมมีน้อย

7.2 ด้านการให้บริการชุมชน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้คือ ขาดการ ให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่ชุมชน ขาดความสม่ำเสมอในการให้บริการชุมชน ขาดวิทยากรที่ สามารถช่วยให้ความรู้แก่ชุมชน และขาดการช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสในการศึกษา

7.3 ด้านการเป็นผู้นำและให้ความร่วมมือในการพัฒนาชุมชน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้คือ ขาดความร่วมมือกับชุมชนอย่างจริงจังไม่เห็นความสำคัญของชุมชน ขาดการประสานงานกับชุมชน และไม่มีส่วนร่วมกับชุมชนและไม่ทราบความต้องการของชุมชน

7.4 ด้านการได้รับการสนับสนุนจากชุมชน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้คือ ขาดการสนับสนุนจากชุมชน เด็กยากจนไม่ได้รับความช่วยเหลือจากชุมชน และชุมชนเน้นการพัฒนาด้านสาธารณูปโภคมากกว่าด้านการศึกษา

8. ผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 4 ได้ให้ข้อเสนอแนะในด้านการบริหารชุมชนสัมพันธ์ของโรงเรียนเอกชนขนาดกลางในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 4 ดังนี้

8.1 ด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้คือ ควรมีการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมภูมิปัญญา วัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น องค์กรมีการสร้างความสัมพันธ์กันอย่างสม่ำเสมอ ควรจะนำนักเรียนร่วมกิจกรรมในชุมชน ผู้บริหารและครูเข้าไปร่วมกิจกรรมกับชุมชน ควรเชิญผู้นำหมู่บ้านมาร่วมปรึกษาหารือ ควรมีการประชุมร่วมกันอย่างชัดเจน และควรมีจิตสำนึกและความรับผิดชอบร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับ คม.ส.ศ. คำว่า (2548:7-8) ที่ว่าสังคมไทยมีความผูกพันกันมาตั้งแต่อดีต นับตั้งแต่การศึกษาเล่าเรียนกันที่วัดโดยมีพระสงฆ์เป็นครูสอน และต่อมาได้มีการตรากฎหมายขึ้น และกำหนดบังคับให้บุตรหลานทุกคนต้องเข้ารับการศึกษารวมทั้งมีการจัดตั้งโรงเรียนขึ้นทั่วประเทศ สำหรับการศึกษาในปัจจุบันนับวันจะมีความสำคัญมากขึ้นต่อการดำรงชีพของทุกคน โรงเรียนจึงเป็นสถาบันการศึกษาในท้องถิ่นที่ถือว่าเป็นองค์กรของภาครัฐที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนและเป็นของชุมชนมากที่สุด เนื่องจากโรงเรียนมีอยู่ทุกแห่งที่มีชุมชนอาศัยอยู่ และเป็นองค์กรที่ชุมชนให้ความไว้วางใจมาก เพราะโรงเรียนมีหน้าที่ให้ความรู้ อบรมสั่งสอนบุตรหลานของคนในชุมชนให้เป็นผู้มีสติปัญญา มีความรู้ความสามารถ มีความประพฤติที่ดีงาม เมื่อโตขึ้นจะได้มีวิชาไปประกอบอาชีพที่ดี สุจริตและสามารถอาศัยอยู่ร่วมกับผู้คนในชุมชนได้อย่างมีความสุข ซึ่งการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเป็นแนวคิดที่ผู้บริหารควรให้ความสำคัญและมองเห็นประโยชน์ในการแสวงหาความร่วมมือกับบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทั้งในโรงเรียนและชุมชน ทั้งนี้เพื่อนำไปสู่การสร้างมิตรภาพและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน อันจะส่งผลให้การปฏิบัติงานของโรงเรียนประสบผลสำเร็จมากยิ่งขึ้น

8.2 ด้านการให้บริการชุมชน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้คือ อยากให้มีกิจกรรมและการบริการอย่างสม่ำเสมอ เช่น บริการห้องสมุด ควรได้รับบริการคำแนะนำและข่าวสารความรู้ให้ได้รับทราบ เข้าร่วมและเสนอแนะวางแผนงานร่วมกับชุมชน ควรให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน ควรร่วมกันทำกิจกรรมกันในวันสำคัญ ผู้บริหารโรงเรียนและผู้นำชุมชนควร

ร่วมกันแก้ไขปัญหามุมชน ควรมีการประชาสัมพันธ์แจ้งข่าวสารจากโรงเรียนให้ชุมชนรับทราบ และควรให้บริการในเรื่องสถานที่แก่ชุมชนในการจัดกิจกรรม

8.3 ด้านการเป็นผู้นำและให้ความร่วมมือในการพัฒนาชุมชน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้คือ โรงเรียนและชุมชนควรร่วมมือกันในการพัฒนาทุกด้าน ผู้นำชุมชนควรพร้อมที่จะให้ความร่วมมือกับทุกฝ่าย ควรร่วมมือกับผู้นำเพื่อพัฒนาหมู่บ้าน ควรร่วมมือในการวางแผนพัฒนาระหว่างโรงเรียนและชุมชน ผู้นำชุมชนควรทำกิจกรรมสร้างงานและส่งเสริมการเกษตรแก่ชุมชน และผู้นำชุมชนต้องเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและสามารถประสานงานได้

8.4 ด้านการได้รับการสนับสนุนจากชุมชน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้คือ ควรได้รับการสนับสนุนในด้านความคิด เงิน แรงงาน อุปกรณ์จากชุมชน ควรให้ชุมชนมีส่วนร่วมกิจกรรมเป็นบางครั้ง โรงเรียนและชุมชนต้องร่วมมือกันและช่วยเหลือกัน ควรสนับสนุนด้านวัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น ควรให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียนเรียนดี แต่ยากจน ควรมีการใช้จ่ายงบประมาณในการแสดงงานประจำปีของโรงเรียนอย่างประหยัด และควรสนับสนุนในเรื่องสถานที่หรือแหล่งเรียนรู้ของชุมชน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยครั้งนี้ อภิปรายผลได้ดังนี้คือ

1. จากผลการวิจัยพบว่า ผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่การศึกษาเชิงใหม่ เขต 4 มีทัศนคติต่อการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในระดับมาก คือโรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน โดยเสนอความคิดเห็นต่อผู้บริหารโรงเรียน โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนโดยเป็นคณะกรรมการร่วมวางแผนของโรงเรียน โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายในแผนพัฒนาโรงเรียน โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย แผนงาน และจัดทำโครงการของโรงเรียน โรงเรียนได้เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนประเมินโครงการหรือผลงาน โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณากลับกรองหรือจัดลำดับความสำคัญของแผนงานหรือโครงการ และโรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเนื้อหารายละเอียดของแผนงานและโครงการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อให้ทราบถึงความต้องการของชุมชน จึงจะทำให้เกิดการพัฒนาร่วมกันซึ่งสอดคล้องกับ เสรี พุทธิพาน (2546:30-31) ที่ว่าการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเป็นกิจกรรมที่ผู้บริหาร

โรงเรียนจัดทำขึ้นทั้งในและนอกโรงเรียนเพื่อให้บุคคลในโรงเรียน และบุคคลในชุมชนรายรอบโรงเรียนได้รับรู้ด้วยกันอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน เกิดความร่วมมือช่วยเหลือให้ได้รับประโยชน์และสร้างสรรคงาน ความสัมพันธ์กับชุมชนเป็นงานสนับสนุนที่ช่วยให้การดำเนินงานของโรงเรียนคล่องตัว โดยอาศัยความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน โรงเรียนกับชุมชนจะต้องเป็นผู้ให้และผู้รับแนวทางในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้น ทุกเวลา ทุกสถานที่ตามสถานการณ์ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องตระหนักว่า ความสัมพันธ์ระดับบุคคลจะพัฒนาเป็นความสัมพันธ์ระดับหน่วยงาน ดังนั้นแนวคิดพื้นฐานที่สำคัญที่สุดคือ การยอมรับในความเป็นคนและพฤติกรรมของคนที่แตกต่างกัน และจงปฏิบัติต่อกันให้เหมือนกับที่ต้องการให้คนอื่นปฏิบัติต่อตนเอง ความสัมพันธ์ระดับบุคคลมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องก่อให้เกิดการขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาโรงเรียนอย่างยั่งยืน

2. จากผลการวิจัยพบว่า ผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 4 มีทักษะต่อการบริหารงานชุมชนสัมพันธ์ของโรงเรียนเอกชนขนาดกลาง ด้านการให้รางวัลชุมชนในระดับมาก คือ โรงเรียนได้ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเชิญผู้รู้ ผู้ทรงคุณวุฒิในชุมชนมาให้ความรู้แก่นักเรียน โรงเรียนได้ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในด้านการจัดองค์ความรู้ โดยร่วมเป็นคณะกรรมการโรงเรียน โรงเรียนได้ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการและบริการที่เหมาะสมแก่นักเรียน โรงเรียนได้ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทางเลือกของแผนพัฒนาโรงเรียน โรงเรียนได้ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมโดยการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์และงบประมาณเพื่อปฏิบัติตามแผนงานของโรงเรียน โรงเรียนได้ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดคุณสมบัติและการปฏิบัติงานของบุคลากร และโรงเรียนได้ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการและบริการที่เหมาะสมแก่ครูและบุคลากร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนและชุมชนต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน โดยโรงเรียนมีหน้าที่ให้บริการด้านการศึกษา ชุมชนมีส่วนร่วมในขณะที่ชุมชนบริหารจัดการพัฒนาชุมชน โรงเรียนมีหน้าที่รับรู้ให้ความร่วมมือและประชาสัมพันธ์กิจกรรมของชุมชนนับว่าเป็นการประสานความสัมพันธ์ซึ่งสอดคล้องกับ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2539:97-100) ที่ว่าโรงเรียนและชุมชนต้องพึ่งพากัน เอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกันร่วมกันพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพให้เกิดประสิทธิผลมากที่สุด โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทำให้ทุกฝ่ายตระหนักถึงความจำเป็นในการร่วมมือกันพัฒนา มีส่วนร่วมรับผิดชอบดำเนินงานทำให้เกิดความเจริญของชุมชน ชุมชนเกิดความภาคภูมิใจมีความรู้สึกเป็นเจ้าของและร่วมพัฒนาไม่มีที่สิ้นสุด

3. จากผลการวิจัยพบว่า ผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 4 มีทักษะต่อการบริหารงานชุมชนสัมพันธ์ของโรงเรียนเอกชนขนาดกลางด้านการเป็นผู้นำและให้ความร่วมมือในการพัฒนาชุมชนในระดับมาก คือ โรงเรียนได้เผยแพร่ผลการจัดการศึกษาของโรงเรียน

แก่ชุมชน โรงเรียนได้แสวงหาข่าวสารที่เป็นประโยชน์แลกเปลี่ยนระหว่างชุมชนกับโรงเรียน โรงเรียนได้เชิญบุคลากรในท้องถิ่นที่มีความรู้ความสามารถมาเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ครูและนักเรียน โรงเรียนได้สร้างความเข้าใจในเป้าหมาย การจัดการศึกษาระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ผู้บริหาร คณะครูหรือบุคลากรในโรงเรียนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ผู้บริหาร คณะครูหรือบุคลากรในโรงเรียนได้ให้ความร่วมมือในกิจกรรมที่ชุมชนจัดขึ้น โรงเรียนได้แจ้งข่าวความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียนให้ชุมชนได้รับรู้ และโรงเรียนได้ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมเสนอความคิดเห็นในด้านการพัฒนาหลักสูตรและการสอนของครูให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการศึกษาในปัจจุบันนอกจากการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีความจริงใจและตั้งใจจริงในการพัฒนาชุมชน ผู้บริหารโรงเรียนต้องเป็นผู้นำในการร่วมพัฒนาชุมชน เป็นผู้ร่วมนำความเจริญก้าวหน้าเข้ามาสู่ชุมชนซึ่งสอดคล้องกับ คมบัณฑิต สภา (2548:7-8) ที่ว่าผู้บริหารโรงเรียนจะต้องเป็นผู้นำในการจัดกิจกรรมที่หลากหลายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และต้องพิจารณาโดยองค์รวมคือ โรงเรียนและชุมชนควรพัฒนาไปพร้อมๆ กันจึงจะเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้น

4. จากผลการวิจัยพบว่า ผู้นำชุมชน ในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 4 มีทัศนคติต่อการบริหารงานชุมชนสัมพันธ์ของโรงเรียนเอกชนขนาดเล็กด้านการได้รับการสนับสนุนจากชุมชนในระดับมาก คือ โรงเรียนได้ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเชิญผู้รู้ ผู้ทรงคุณวุฒิในชุมชนมาให้ความรู้แก่นักเรียน โรงเรียนได้ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในด้านการจัดองค์การโดยรวมเป็นคณะกรรมการโรงเรียน โรงเรียนได้ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการและบริการที่เหมาะสมแก่นักเรียน โรงเรียนได้ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทางเลือกของแผนพัฒนาโรงเรียน โรงเรียนได้ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมโดยการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์และงบประมาณเพื่อปฏิบัติตามแผนงานของโรงเรียน โรงเรียนได้ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดคุณสมบัติและการปฏิบัติงานของบุคลากร และโรงเรียนได้ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการและบริการที่เหมาะสมแก่ครูและบุคลากร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าปัจจุบันชุมชนเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษา มากขึ้น มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เช่น จากการประชุมผู้ปกครองนักเรียน สภาผู้ปกครอง ผู้ปกครอง คณะกรรมการอำนวยการ ซึ่งต่างมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน สอดคล้องกับ บุญเลิศ พิพชร (2546) ที่ว่าชุมชนมีความพร้อมในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การตัดสินใจ การปฏิบัติตามแผนของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ชุมชนมีความพร้อมในทุกด้านทั้งด้านความรู้ ประสบการณ์ ทรัพยากร บุคลากรในการปฏิบัติงานตามโครงสร้าง ช่วยเหลือสนับสนุนประสานงานทั้งในและนอกองค์กรและด้านการประเมินผล ชุมชนมีส่วนร่วมตามระเบียบ ส่วนแนวทางให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหาร การวางแผน มา

จากความต้องการของชุมชนด้านการจัดการขององค์การให้ชุมชนร่วมกำหนดแบบอย่างหลากหลาย ด้านการประสานงานให้โรงเรียนเป็นแกนกลางในการประสานงานตามแผนและทรัพยากรในชุมชนเพื่อการประเมินผลให้ชุมชนร่วมกันเสนอแนะ และประเมินผลเพื่อพัฒนา และการบริหารงานทั่วไปให้โรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน โดยชุมชนมีส่วนร่วมรับผิดชอบทรัพยากรในการบริหารแก่โรงเรียน

5. จากการวิจัยพบว่า เพศมีความสัมพันธ์กับทักษะที่มีต่อการบริหารงานชุมชนสัมพันธ์ของโรงเรียนเอกชนขนาดกลาง ในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 4 มากที่สุด คือ ด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเป็นประเด็นสำคัญที่สุดอันควรปฏิบัติในเบื้องต้น เป็นการสร้างความคุ้นเคยเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน เพื่อเป็นการพัฒนาในด้านการให้บริการชุมชน การสนับสนุนจากชุมชน และการเป็นผู้นำและให้ความร่วมมือในการพัฒนาชุมชน

6. จากการวิจัยพบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับทักษะที่มีต่อการบริหารงานชุมชนสัมพันธ์ของโรงเรียนเอกชนขนาดกลางในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 4 มากที่สุด คือ ด้านการได้รับการสนับสนุนจากชุมชน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า อายุของผู้ช่วยผู้ใหญ่วัย 41-50 ปี ต่างมีความพร้อมในด้านความเป็นอยู่ การดำรงชีวิต จึงต้องการช่วยเหลือสังคมให้มากที่สุด จึงเห็นว่าโรงเรียนควรได้รับการสนับสนุนจากชุมชนมากกว่าด้านอื่น

7. จากการวิจัยพบว่า ศิษย์เก่ามีความสัมพันธ์กับทักษะที่มีต่อการบริหารงานชุมชนสัมพันธ์ของโรงเรียนเอกชนขนาดกลางในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 4 มากที่สุด คือ ด้านการให้บริการชุมชน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้ช่วยผู้ใหญ่วัย 41-50 ปี มีความเห็นว่าโรงเรียนควรจัดให้บริการชุมชนตามหน้าที่ของผู้ช่วยผู้ใหญ่วัย 41-50 ปี จึงมีความเห็นเห็นว่าโรงเรียนควรจัดให้บริการชุมชน เช่น ให้บริการแก่ชุมชนในการประสานงานเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน การอำนวยความสะดวกในเรื่องของแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน การเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ชุมชน ตลอดจนการให้บริการในด้านอาคารสถานที่แก่ชุมชน

8. จากการวิจัยพบว่า วุฒิต่างการศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับทักษะที่มีต่อของผู้นำชุมชนส่วนใหญ่วุฒิทักษะต่อการบริหารงานชุมชนสัมพันธ์ของโรงเรียนเอกชนขนาดกลางในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 4 มากที่สุด คือ ด้านการได้รับการสนับสนุนจากชุมชน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้นำชุมชนเห็นว่าในชุมชนประกอบด้วยบุคคลเป็นจำนวนมากที่มีความสามารถ มีการประกอบอาชีพหลากหลายอาชีพ ต้องการมีส่วนร่วมสนับสนุนและมีความพร้อมในการให้ความช่วยเหลือโรงเรียนในด้านต่างๆ เช่น แรงงาน งบประมาณ บุคลากร ตลอดจนทรัพยากรในท้องถิ่น

9. จากการวิจัยพบว่า ผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 4 มีปัญหาในการบริหารชุมชนสัมพันธ์ของโรงเรียนเอกชนขนาดกลางในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 4 ดังนี้คือ

9.1 ด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มากที่สุดคือ ขาดการเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะขาดการประสานงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ทำให้ไม่มีส่วนร่วมในการเสนอแนะ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และร่วมพัฒนางานด้วยความเต็มใจ อุทิศแรงกาย แรงใจ มุ่งมั่นและเห็นความสำคัญในการเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน อันเป็นสาเหตุให้เกิดปัญหาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนตามมา

9.2 ด้านการให้บริการชุมชน มากที่สุดคือ ขาดการให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่ชุมชน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนขาดงบประมาณและขาดการจัดระบบบริการข้อมูลข่าวสารสู่ชุมชน ทำให้การให้บริการข้อมูลข่าวสารและการบริการด้านอื่นเป็นไปอย่างไม่ทั่วถึง โดยเลือกให้บริการเฉพาะผู้ปกครองนักเรียนเท่านั้น ทำให้ชุมชนมีโอกาสรู้ข้อมูลข่าวสารและการบริการด้านอื่น

9.3 ด้านการเป็นผู้นำและให้ความร่วมมือในการพัฒนาชุมชน มากที่สุดคือ ขาดความร่วมมือกับชุมชนอย่างจริงจัง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารโรงเรียนแบ่งเวลาให้กับชุมชนน้อย จึงทำให้ความร่วมมือกับชุมชนไม่เป็นไปอย่างชัดเจน หรือเกิดจากความขัดแย้งระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมีความคิดเห็นที่ขัดแย้งไม่ตรงกับ เช่น ความคิดเห็นต่างกัน การรับรู้ต่างกัน ค่านิยมต่างกัน มีอคติต่อกัน ผลประโยชน์ขัดแย้งกัน จนไม่สามารถหาข้อยุติที่สอดคล้องต้องกันได้ จึงขาดความร่วมมือกับชุมชนอย่างจริงจังในที่สุด

9.4 ด้านการได้รับการสนับสนุนจากชุมชน มากที่สุดคือ ขาดการสนับสนุนจากชุมชน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าทางโรงเรียนไม่ได้สร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ขาดการระดมความคิด การติดต่อสื่อสารไม่เป็นไปอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง ชุมชนไม่มีโอกาสรับรู้และช่วยเหลือโรงเรียนเท่าที่ควร ไม่ได้ทำให้ชุมชนเกิดความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน จนทำให้ขาดการสนับสนุนจากชุมชน

10. จากการวิจัยพบว่า ผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 4 ได้ให้ข้อเสนอแนะในการบริหารชุมชนสัมพันธ์ของโรงเรียนเอกชนขนาดกลางในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 4 ดังนี้คือ

10.1 ด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มากที่สุดคือ ควรมีการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมภูมิปัญญา วัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้นำชุมชนเห็นความสำคัญของการส่งเสริมภูมิปัญญา วัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น ที่สมควรถ่ายทอด

ให้แก่บุตรหลานในชุมชน ทั้งในด้านการประกอบอาชีพของคนในชุมชน ส่งผลทำให้โรงเรียนมีแหล่งเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นมากขึ้น นักเรียนได้เห็นว่าคนในชุมชนมีความมานะพยายามประกอบอาชีพที่หลากหลายเป็นตัวอย่างที่ดี ส่งเสริมให้นักเรียนมีความมานะอดทนในการเรียนและการดำรงชีวิต มีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริตและที่สำคัญผู้นำชุมชนเห็นความสำคัญวัดในชุมชนซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม อันเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์

10.2 ด้านการให้บริการ มากที่สุดคือ อยากให้มีกิจกรรมและการบริการอย่างสม่ำเสมอ เช่น บริการห้องสมุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้นำชุมชนต้องการให้ชุมชนได้รับบริการข่าวสาร ความรู้จากโรงเรียนเพราะถือว่าโรงเรียนเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้ นอกจากนั้นการจัดบริการห้องสมุดที่เพียงพอ ย่อมทำให้นักเรียนรักการอ่าน มีโอกาสค้นคว้าได้อย่างเต็มที่ ส่งผลให้นักเรียนเกิดการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา

10.3 ด้านการเป็นผู้นำและให้ความร่วมมือในการพัฒนาชุมชน มากที่สุดคือ โรงเรียนและชุมชนควรร่วมมือกันในการพัฒนาทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้นำชุมชนต้องการบุคคลที่ได้รับความเห็นชอบจากชุมชนให้ทำหน้าที่ ประพฤติปฏิบัติให้เหมาะสมกับบทบาทและขณะเดียวกันก็สามารถทำให้คนในชุมชนปฏิบัติงานร่วมกัน มีสมานความสามัคคีกัน ร่วมมือร่วมใจระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ซึ่งส่งผลให้งานบรรลุผลสำเร็จเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

10.4 ด้านการได้รับการสนับสนุน จากชุมชน มากที่สุดคือ ควรได้รับการสนับสนุนในด้านความคิด เงิน แรงงาน อุปกรณ์จากชุมชน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าชุมชนมีสภาพทางเศรษฐกิจที่ดี มีงานทำเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนั้นชุมชนยังเป็นแหล่งรวมแรงงาน วิทยากรท้องถิ่น ทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งมีกำลังเพียงพอในการสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียนให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้ สอดคล้องกับไพรัตน์ เดชะจินท์ (2531:84) ที่ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนอาจตีความได้แตกต่างกันที่ผ่านๆ มาตีความเงินในการเข้าร่วมสมทบแรงงาน วัสดุ เงิน ร่วมคิดร่วมวางแผน ร่วมกันทำ แต่การมีส่วนร่วมในปัจจุบันและอนาคตจะเน้นเรื่องการมีส่วนร่วมคิดร่วมวางแผน ร่วมทำและร่วมบำรุงรักษา มากกว่าร่วมสมทบในรูปแบบอื่นๆ แม้ว่าจะยังมีหลักการที่จะให้ร่วมสมทบเรื่อง วัสดุ เงิน แรงงาน ก็ดี แต่การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการศึกษานับว่าเป็นกระแสหนึ่งที่กำลังได้รับการยอมรับมากขึ้นในปัจจุบันเพราะจะเป็นทางออกสำหรับการจัดการศึกษาในอนาคต แต่เท่าที่ผ่านมาชุมชนยังมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาน้อยมาก และภายใต้ขอบเขตการมีส่วนร่วมดังกล่าวยังดำเนินไปในลักษณะที่ไม่ค่อยมีความหมายเท่าใดนัก การมีส่วนร่วมเป็นไปเพื่อประโยชน์ของฝ่ายจัดการศึกษา ชุมชนเป็นเพียงแต่เข้าไปให้การสนับสนุนให้ความร่วมมือปฏิบัติตามความต้องการของโรงเรียนเท่านั้น โอกาสที่จะมีส่วนร่วมในระดับที่สูงขึ้นหรืออย่างมีความหมายมากยิ่งขึ้นอัน

เป็นลักษณะการมีส่วนร่วมที่แท้จริงนั้นคงมีอยู่แน่ เพียงแต่รอเวลาให้ฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะฝ่ายโรงเรียนจะทำให้โอกาสนี้กลายเป็นการปฏิบัติจริงให้ได้นั่นเอง

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะ ดังนี้คือ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 โรงเรียนควรสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน เน้นให้ชุมชนรู้สึกเป็นเจ้าของ เพื่อเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร นำนโยบายปัญหาความต้องการของชุมชนมาวิเคราะห์ให้ลึกลงไปปฏิบัติตอบสนองความคาดหวังของชุมชน

1.2 โรงเรียนควรประสานงานกับองค์กร บุคคล ชุมชน ให้มีส่วนร่วมในการหาความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีความโดดเด่นให้ชุมชนได้เรียนรู้ถึงประสิทธิภาพความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นนั้นได้อย่างต่อเนื่อง

1.3 โรงเรียนควรให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ประเมินผลงานทั้งจากภายในและภายนอกโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

1.4 ผู้บริหารโรงเรียน ครูและบุคลากรควรเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ของชุมชน

1.5 โรงเรียนควรให้บริการชุมชนในด้านวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ ตามที่โรงเรียนเห็นสมควร เพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนให้ความช่วยเหลือชุมชน ลดภาระค่าใช้จ่ายของคนในชุมชน

1.6 โรงเรียนควรให้โอกาสทางการศึกษาแก่นักเรียนที่เรียนดีแต่ยากจนโดยการให้ทุนการศึกษา ความสำเร็จการศึกษาของโรงเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนได้ศึกษาต่อและพึ่งตนเองได้ในอนาคต

1.7 โรงเรียนควรนำนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน เพื่อปลูกฝังให้นักเรียนมีความรู้และประสบการณ์ที่ชุมชนจัดขึ้นเพื่อให้นักเรียนได้รู้จักวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นมากขึ้นทำให้เกิดความรักและภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง

1.8 โรงเรียนควรร่วมแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นในชุมชนอันเป็นการสร้างความเจริญและความสงบสุขให้เกิดขึ้นในชุมชน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

2.1 ควรศึกษาในการสร้างร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

2.2 ควรศึกษาบทบาทของชุมชนในการมีส่วนร่วมพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ของโรงเรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่